

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3550/2023. (XII. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete ellen terjesztették elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2023. augusztus 15-én, a Fővárosi Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panaszhoz az indítványozók később két alkalommal – 2023. október 11-én és 2023. október 31-én – kiegészítéseket fűztek. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény Nemzeti hitvallása egyes mondataival, az M) cikk (2) bekezdésével, az R) cikk (1)–(3) bekezdéseivel, a XXIV. cikkel, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, a 25. cikk (1)–(3) bekezdéseivel és a 28. cikkel tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy (szerződés érvénytelensége iránt indított per) tárgya egy az indítványozók mint adósok és egy bank mint hitelező között létrejött deviza alapú (CHF alapú) lakásvásárlási célú fogyasztási kölcsönszerződés részleges, illetve teljes semmisségével, valamint egyes szerződési feltételei tisztességtelenségével kapcsolatos jogvita volt.
- [3] A bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozók és a bank – az alapügyben alperes – 2007. április 26-án kötötték meg az említett kölcsönszerződést türelmi idővel, hat hónapos kamatperiódussal. A kölcsönszerződés értelmében a bank 133 660 CHF összegű kölcsönt bocsátott az indítványozók rendelkezésére, tekintettel az indítványozók azon igényére, hogy a kölcsönszerződés 1.2. pontjában írt célra a 17 millió Ft-os finanszírozási igényt CHF elszámolással elégítse ki. Az indítványozók elfogadták, hogy a nyilvántartásba vett devizaösszeg a kölcsönszerződés megkötése és a folyósítás közötti időszak alatt bekövetkező árfolyamváltozás miatt a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt mértékben kerül megállapításra. A kölcsön futamideje 240 hónap volt, amelyből 60 hónap türelmi idő. Az annuitás számítás megkezdésétől számított futamidő 180 hónap. A kamatperiódus hossza 6 hónap. A kölcsönszerződés rögzítette, hogy az indítványozók az igénybe vett kölcsön összege után kamatot és kezelési költséget kötelesek fizetni. Rögzítette azt is, hogy a türelmi idő konstrukció esetén a türelmi idő alatt a kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztést, míg a türelmi idő leteltét követően a kölcsön, a kamat és a kezelési költség havonta esedékes része jelenti a törlesztőrészletet.
- [4] A felek megállapodtak, hogy a kölcsön a folyósítást követően kizárólagosan CHF-ben kerül nyilvántartásra és elszámolásra. A kölcsönszerződés tájékoztató jelleggel tartalmazta CHF-ben a türelmi idő alatt, majd azt követően havonta fizetendő összeget is, amely bizonyos esetekben változhat. A mindenkor esedékessé váló törlesztőrészleteket, illetve bármilyen más pénzbeli kötelezettséget a kölcsönszerződés értelmében CHF-ben kell teljesíteni; más pénznemben történő teljesítés esetén a bank az általa alkalmazott, hirdetményben hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. A bank a kölcsönszerződés szerint az egyes törlesztőrészletek késedelmes teljesítése esetén a kamaton felül a hirdetményében meghatározott mértékű késedelmi kamatot is jogosult felszámítani (ügyleti kamat + évi 6%), minden egyéb lejárt követelés esetében pedig évi 20% mértékű késedelmi kamatot. A kölcsönszerződés tartalmazott ún. „CHF klauzulát”, amely szerint a CHF/Ft árfolyamának nagymértékű változása (legalább 5%) esetén, ha a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem nyújt megfelelő fedezetet, az indítványozók kötelesek 30 naptári napon belül pótfedezetet biztosítani. Az indítványozók – mint adósok – kifejezetten nyilatkoztak, hogy megértették a bank tájékoztatását arról, hogy jelentős árfolyamkockázat keletkezhet, és ennek tudatában is igénybe kívánják venni a szerződés szerinti kölcsönösszeget, valamint igénylik a CHF-nyilvántartást. A kölcsönszerződés rendelkezést tartalmazott arról is, hogy annak részét képezi az üzletszabályzat és a hirdetmény mindenkori módosulásai.

- [5] Az indítványozók aláírtak továbbá egy „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot is, amelyben felhívták a figyelmüket arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával élvezhetik e deviza piaci előnyeit, ugyanakkor viselniük kell annak kockázatait is. Az indítványozók a szerződéskötés napján a bankra engedményezték a lakás-előtakarékossági megtakarításukat, valamint közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot is tettek. 2010. január 18-án az indítványozók a bankkal áthidaló kölcsönszerződést is kötöttek. 2014. február 21-én a bank a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta. 2015. március 25-én a bank egy közjegyzővel jegyzőkönyvet és tanúsítványt állíttatott ki, majd 2015. június 22-én végrehajtási záradék is kiállításra került. Az indítványozók keresettel kérték az ellenük megindított végrehajtás felfüggesztését, amelynek a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság eleget is tett.
- [6] Időközben az indítványozók keresetlevelet terjesztettek elő a Fővárosi Törvényszéken, amelyben elsődlegesen azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209/A. §-a alapján, mivel az olyan, a bank által egyoldalúan meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételeket tartalmaz (különösen a CHF alapú elszámolással összefüggésben), amelyek sértik a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit, és az indítványozók számára hátrányosak. Másodlagosan azt kérték az indítványozók, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a kölcsönszerződés jogszabályba ütközés alapján semmis, mivel nem tartalmazza a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) – korábban hatályos – 213. § (1) bekezdés a)–e) pontjai szerinti elemeket. Jogkövetkezményként az elsődleges kérelmükhöz kapcsolódóan a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.) 3. § (2) bekezdése szerinti jogvédelem figyelmen kívül hagyásával a teljesítéseik Ft-ban és jegybanki alapkamattal történő elszámolását kérték, 14 176 854 Ft indítványozói tartozás fennállásának megállapításával. Másodlagos keresetükkel összefüggésben a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérelmezték, 11 571 627 Ft tartozás fennállásának a megállapításával. (Az elszámolásban az árfolyamkockázatot és a kezelési költséget figyelmen kívül hagyták, mert ezeket tisztességtelen szerződési feltételeknek tartották.)
- [7] 2.1. A Fővárosi Törvényszék a 2022. január 20-án kelt, 10.G.41.219/2021/18-I. számú ítéletével az indítványozók keresetét elutasította.
- [8] A bíróság – a keresetben foglaltakra reagálva – hivatkozott a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére, 209/A. §-ára, a régi Hpt. 203. §-ára, és megállapította, hogy az indítványozók és a bank között deviza alapú, lakásvásárlási célú fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, melynek elválaszthatatlan részét képezték az általános szerződési feltételek. A bank a régi Hpt.-nek megfelelően ismertette az indítványozókkal a szerződéskötést megelőzően az ügyletet érintő kockázatot, és azt is, hogy az árfolyamváltozás kihatással van a törlesztőrészletekre. A kölcsönszerződésben szerepel, hogy az deviza alapú és változó kamatozása. A bíróság megjegyezte, hogy amikor az indítványozók a kölcsönszerződést megkötötték, akkor a deviza alapú kölcsönök már széles körben elterjedtek, és azok tekintetében az árfolyamkockázat fennállása, illetve annak teljes mértékben az adósokra hárítása szokásos feltétel volt. A banktól kapott tájékoztatásra is figyelemmel az indítványozók alappal nem gondolhatták azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. A bíróság a 6/2013. számú PJE határozatra, valamint a 2/2014. számú PJE határozatra utalva arra is rámutatott, hogy ha az indítványozók kellően körültekintők lettek volna, akkor már a szerződéskötést megelőzően is tisztába kerülhetek volna a deviza alapú hitel kockázataival. Sem a kölcsönszerződés, sem az általános szerződési feltételek nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amelyek arra engedtek volna következtetni, hogy az indítványozókat nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli az árfolyamváltozás kockázata. Az indítványozók ráadásul az említett „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot is aláírták, amelynek elkészítését egyébként jogszabály kifejezetten nem írta elő, és az elmaradásához sem fűződne a semmisség jogkövetkezménye. Az árfolyamkockázat adósokra telepítése nem jelentett egyoldalú, csak az adósok oldalán megjelenő hátrányt, mivel a Ft árfolyamának esetleges erősödése esetén az adósoknak abból potenciális előnye is származhatott volna, és ezt a nyereséget sem kellett volna a bankkal megosztaniuk. Ezt erősíti az is, hogy a deviza alapú szerződési konstrukcióban az árfolyamváltozás kockázatát a Ft alapú kölcsönökhöz képest lényegesen alacsonyabb kamat is ellensúlyozta. A jelen ügyben ezért a bank részéről a tájékoztatás megtörtént, az érthető és átlátható volt, és megfelelt a szerződéskötéskori jogszabályoknak, valamint az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) döntéseinek.
- [9] Nem minősítette tisztességtelennek a bíróság a kölcsönszerződés azon pontját sem, amely szerint a finanszírozási igény devizában nyilvántartott összege tájékoztató jelleggel úgy került meghatározásra, hogy a szerződéskötéskori devizaárfolyamon kiszámítható összeg a folyósítás időpontjáig bekövetkező árfolyamváltozás miatt

15%-kal növekedhetett. Nem tekintette tisztességtelennek a bíróság a végrehajtási záradék kibocsátásának lehetőségét sem. Az indítványozók által ugyancsak kifogásolt kezelési költségről a bíróság kimondta, hogy az a hitel futamideje alatt felmerülő banki adminisztrációért fizetett ellenszolgáltatás, a mértéke pedig arányos, nem eltúlzott. Megállapította továbbá a bíróság, hogy a szerződés fő tárgya vonatkozásában történő késedelmes fizetés esetére meghatározott évi 6%-os kamat, illetve a minden egyéb lejárt követelés késedelmes fizetése után számítandó 20%-os kamat sem tisztességtelen.

- [10] Részletesen megindokolta és elmagyarázta azt is a bíróság, hogy a régi Hpt. korábban hatályos 213. § (1) bekezdése szerinti elemeket – így a szerződés tárgyát, a teljes hiteldíjmutatót (a továbbiakban: THM), az egyéb esetleges költségeket, a szerződéssel kapcsolatos összes költséget (kamatokat, járulékokat), azokat a feltételeket, amelyek esetén a hiteldíj megváltoztatható, valamint a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat – a kölcsönszerződés rendelkezései együttesen értelmezve tartalmazzák. Mindezekre tekintettel a bíróság az indítványozók keresetét nem találta alaposnak.
- [11] 2.2. Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozók fellebbezést nyújtottak be, amely alapján eljárva azonban a Fővárosi Ítéltábla a 2022. május 18-án kelt, 20.Gf.40.132/2022/3-II. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [12] Az ítéltábla elsőként rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nincs ok, az a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) szabályainak mind felépítésében, mind tartalmában megfelel. Ezt követően megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta és helyesen állapította meg, abból a releváns jogszabályok helyes értelmezésével, megalapozottan vont le azt a következtetést, hogy az árfolyamkockázat indítványozókra telepítése nem tisztességtelen, emiatt a kölcsönszerződés nem érvénytelen; és az indítványozók által megjelölt további szerződési feltételek tisztességtelensége miatt sem tekinthető a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint semmisnek. Nem álltak fenn az ítéltábla szerint a régi Hpt. korábban hatályos 213. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenségi okok sem. Az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra az árfolyamkockázati tájékoztatóval összefüggésben, hogy az az EUB ítéleteinek, a Kúria jogegységi határozatainak és az ítélkezési gyakorlatban megjelenő követelményrendszernek megfelelt.
- [13] Az ítéltábla szerint nem szükséges, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató az indítványozók által elvárt részletes közgazdasági elemzést, vagy a jövőre vonatkozó árfolyam-prognosztizálást tartalmazzon. Nem látta megalapozottnak az indítványozók azon kifogását sem, hogy ne lett volna elég idejük a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak megismerésére; tekintettel arra is, hogy az indítványozók maguk nyilatkozták, hogy a szerződéskötést megelőzően többször jártak a bankba, tudakozódtak, és 2004 valamint 2007 között az árfolyamok mozgását is figyelemmel kísérték.
- [14] Nem osztotta az ítéltábla az indítványozók kezelési költséggel kapcsolatos álláspontját sem; annak mértékét nem tartotta túlzottan magasnak, az ellenében nyújtott szolgáltatás pedig a kölcsönszerződés egészéből kiderül. Nem minősíthető tisztességtelennek az indítványozók által kifogásolt 20 %-os késedelmi kamat sem, amelyről az ítéltábla is megismételte, hogy az „nem a tőke, kamat, és kezelési költség, valamint az egyéb törlesztőrészlet részét képező, a főszolgáltatás körébe tartozó fizetési kötelezettség késedelmi kamata. A törlesztőrészletek késedelmes fizetésére ezzel szemben ügyleti plusz 6 % késedelmi kamat felszámítását írja elő a szerződés [...]” (Indokolás [52]). Nem voltak megalapozottak az indítványozók régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a)–e) pontjaira történt hivatkozásai sem, az itt előírt elemeket megfelelően tartalmazta a kölcsönszerződés.
- [15] Végül rögzítette az ítéltábla, hogy az indítványozók által hivatkozott nyilatkozatok, állásfoglalások és tanulmányok nem támasztják alá azt a vélekedésüket, hogy a bankoknak rendelkezésükre állt volna a devizaárfolyamok jövőbeli alakulásra vonatkozó biztos ismeret, amelyet csalárd módon elhallgattak volna az indítványozók elől. Az indítványozók fellebbezése ezért nem vezetett eredményre.
- [16] 2.3. Az ítéltábla döntését követően az indítványozók felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, a Kúria azonban a 2023. június 21-én kelt, Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, továbbá az indítványozók előzetes döntéshozatali és jogegységi eljárás kezdeményezése iránti kérelmeit elutasította.
- [17] Az indokolásban a Kúria rögzítette, hogy valamennyi releváns jogkérdésben rendelkezésre áll már az EUB jogértelmezése – ezt az indítványozók is idézték a felülvizsgálati kérelemben –, ezért előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére nincs szükség. Nem kívánt eltérni a Kúria a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közölt határozatoktól sem, ezért a jogegységi eljárás kezdeményezésének a feltételei sem álltak fenn, és erre a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján egyébként sincs hatásköre az eljáró tanácsnak. A Kúria azt is egyértelművé tette, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdésére figyelemmel nem vizsgálta érdemben a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozásait, amelyek az ott írt követelményeknek nem tesznek eleget. Így nem vizsgálta a fe-

lülvizsgálati kérelemnek az ügghöz nem kapcsolódó, pusztán idézeteket tartalmazó részeit; és azokat sem, amelyekben az indítványozók csak a per során és a fellebbezésben kifejtett korábbi álláspontjaikat ismételték meg, tudomást nem véve a jogerős ítéletben kifejtett jogi érvekről. Nem volt lehetőség olyan új hivatkozások érdemi vizsgálatára sem, amelyek az első- és másodfokú eljárásnak nem képezték tárgyát, továbbá azoknak a beadványoknak a vizsgálatára sem, amelyek a régi Pp. 272. § (1) bekezdésében foglalt 60 napos határidő után lettek előterjesztve.

- [18] Az érdemben vizsgálható indítványozói hivatkozások kapcsán a Kúria megállapította, hogy – a felülvizsgálati kérelem állításaival szemben – a jogerős ítélet tartalmazza a tényállást, a bizonyítékokat, a mérlegelési szempontokat, az irányadó jogszabályokat és EUB döntéseket, és mindezekből a döntés jogi indokai egyértelműen azonosíthatók. Nem sérült ezért az indítványozók indokolt bírói döntéshez való joga. Nem tudták igazolni az indítványozók, hogy a devizafinanszírozás kockázatairól ne kaptak volna tájékoztatást, hiszen a „Tájékoztató a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okiratot nem vitásan aláírták, annak tartalma pedig egyértelműen feltárja az ezzel kapcsolatos kockázatokat. Nem volt megállapítható a kölcsönszerződés érvénytelensége a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a)–e) pontjai alapján sem. Nem találta jogsértőnek és tisztességtelennek a Kúria az árfolyamkockázati tájékoztatót sem, az – amint az indokolás alaposan kifejtette és alátámasztotta – mindenben megfelel a magyar és uniós jogszabályokban, a 2/2014. számú PJE határozatban, az EUB releváns döntéseiben és a kúriai joggyakorlatban foglaltaknak. Egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság megállapításaival abban, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatásra kellő időben került sor, így az emiatt sem tekinthető tisztességtelennek. Nem volt megállapítható az sem, hogy a kölcsönszerződés megkötése során a bank ne tett volna eleget a régi Ptk. szerinti általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének, valamint a régi Hpt. szerinti speciális tájékoztatási és kockázatteljesítési kötelezettségének. Osztotta továbbá a Kúria a másodfokú bíróság álláspontját az indítványozók által ismételt kifogásolt kezelési költség és a 20%-os késedelmi kamat értelmezése tekintetében is.
- [19] 3. Az indítványozók a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete ellen alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve annak megsemmisítését. Kérték továbbá azt is, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az EUB-nál. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként a Nemzeti hitvallása egyes mondatait, az M) cikk (2) bekezdését, az R) cikk (1)–(3) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, a 25. cikk (1)–(3) bekezdéseit és a 28. cikket jelölték meg. Utaltak rá, hogy korábban hasonló témakörben már 7 alkalommal is fordultak az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal, ezeket azonban az Alkotmánybíróság – egy kivételével – visszautasította. Utaltak továbbá arra is, hogy jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, az alkotmányjogi panaszt határidőben terjesztik elő, illetve az ügyben az Abtv. szerint érintettnek minősülnek.
- [20] 3.1. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszt 4 részre osztották.
- [21] Az I. részben ügyük előzményeit foglalták össze.
- [22] A II. részben – általános elvek címszóval – hosszan idéznek az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából, az Európai Unió Alapjogi Chartájából, az Alaptörvényből, egy az Országos Bírósági Hivatal által az interneten közzétett tananyagból, saját nyilatkozataikból, amelyeket az elsőfokú bíróság előtt tettek, egy doktori értekezésből, a Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-Elemző Csoportja egy 2013-ban készült összefoglaló véleményéből, korábbi alkotmányjogi panaszukból, egy a jogerő intézményéről szóló tanulmányból, egy jogász saját honlapján közzétett elemzéséből, az Igazságügyi Minisztérium Emberi jogi kézikönyvéből, a Kúria elnökének egy konferencián mondott köszöntőjéből, egy kúriai bíró konferencia-előadásából, egy a Mailáth György Tudományos Pályázaton díjat nyert tanulmányból, az Alkotmánybíróság honlapjáról, illetve egy alkotmánybíró előadásából a bírói függetlenségről.
- [23] A III. részben – amely a „Tisztességtelen és elfogult bírói eljárás bizonyítása” címet viseli – az indítványozók a Kúria támadott ítélete indokolását részenként haladva kétségbe vonják, azon az alapon, hogy az abban foglaltak nem pusztán bírói tévedést, de szándékos hazugságot és megtévesztést tartalmaznak, mivel nem változtatták meg számukra kedvezően az első- és másodfokú eljárások végén meghozott ítéleteket. Ezt követően az alkotmányjogi panasz – a felülvizsgálati kérelmet, a fellebbezést és az indítványozók korábbi perbeli nyilatkozatait bemásolva – számos példával igyekszik illusztrálni azt, hogy miért jártak el tisztességtelenül az alapügyben a bíróságok.
- [24] Egyebek mellett sérelmezik az indítványozók, hogy a tényállás ismertetésekor nem tért ki kellő részletességgel a Kúria az ő előzetes banki tájékozódásukra, hitelkérelmük és jövedelemigazolásuk benyújtására, valamint a hitelkérelem elbírálásának részletes bemutatására. Iratellenesnek tartják, hogy a kölcsönszerződésben a kölcsön összege 133 660 CHF lett volna, és ezt részükre a bank folyósította volna, mert ők Ft összeget kaptak a bankszámlájukra. Vitatták a 20 %-os késedelmi kamat tisztességességét, annak mértékét eltúlzottnak tartották.

Tévesnek tartották a támadott ítéletben megjelenő egyéb kamatmértékeket is. Vitatták továbbá a kölcsönszerződés szerinti törlesztőrészlet összegét, és azt is, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor a CHF Ft-hoz viszonyított árfolyamváltozása ne lett volna előre kiszámítható. Hangsúlyozták, hogy nem kérik a DH1. tv. szerinti jogvédelmet, mert nem állt szándékukban „fix kamatozású szerződést kötni, vagy ilyenre átalakítani a szerződésüket”. Hiányolták az indítványozók, hogy a bíróság nem tulajdonított nagyobb jelentőséget annak, hogy a szerződéskötés kori reklámok és tájékoztatók a deviza elszámolású kölcsönök veszélytelenségét hangoztatták. Megtévesztőnek tartották, hogy sem szóban, sem írásban nem tájékoztatták őket arról, hogy a devizahitel „a gazdasági helyzetüket súlyosan ellehetetlenítheti”, „a körülmények romlása esetén könnyen fizetéseképtelenné válhatnak”, illetve hogy „a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése megélhetési gondokat is okozhat”; így nem hozhattak felelős döntést a kölcsönszerződés megkötésekor. Állították, hogy a banki dokumentumok az árfolyamkockázatról egy szót sem tartalmaztak; valamint, hogy az EUB esetjoga alapján a banknak számszerűsített szimuláció bemutatásával kellett volna illusztrálnia az árfolyamváltozások törlesztőrészletre gyakorolt esetleges hatását. Nem tartották korrektnek az indítványozók a Kúria értelmezését a kezelési költségről sem, és azt ellenszolgáltatás nélküli költségelemnek tekintették.

- [25] Az alkotmányjogi panaszban több helyen is annak a felfogásuknak adtak hangot, hogy nem lett volna akadálya a kölcsönszerződésben a szerződéskötés napján irányadó CHF árfolyamot rögzíteni, és ezen az árfolyamon előre kiszámítani minden egyes általuk fizetendő törlesztőrészletet is, amelyek így kockázat nélkül előre kalkulálhatók lettek volna. Sérelmezték, hogy bár ők a terjedelmes felülvizsgálati kérelmükben minden adatot és összefüggést bemutatnak, ezekre a Kúria a bankot nem nyilatkoztatta, sőt azokkal egyáltalán nem is foglalkozott. Tisztességtelennek tartották az indítványozók, hogy a bank a szerződéskötéskor nem tájékoztatta őket a Budapesti Értéktőzsde Nyrt. 2004. októberi, deviza elszámolású kölcsönök kockázatát elemző tanulmányáról, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) devizahitelezés rendszerszerű kockázatairól szóló ajánlásáról, valamint a Magyar Bankszövetség elnökének nyilatkozatairól. Előadták, hogy a közgazdászok és a pénzügyi szakemberek előtt már több mint száz éve ismertek azok a gazdasági törvényszerűségek, amelyek alapján az árfolyamváltozás várható iránya és mértéke előre kiszámítható. Ezekkel a közgazdasági tanokkal véleményük szerint a 6/2013. számú PJE határozatban foglaltakat ellentétesek. Azt is állították, hogy a PSZÁF és a Magyar Nemzeti Bank félrevezethette és megtéveszthette a Kúriát, amikor az titkos körülmények között meghozta a PJE határozatot.
- [26] Az alkotmányjogi panasz szerint bírói negligencia, hogy a bíróság nem követelte meg a banktól, hogy az bankszakmai és közgazdasági ismereteket adjon át az indítványozóknak. Az indítványozók azon meggyőződésüket is megfogalmazták, hogy a bank biztosan tudta, hogy a Ft a CHF-hez képest le fog értékelődni, ez a bankszakmában közismert volt, így valójában nem kockázatot telepített az indítványozókra, hanem a leértékelődés gazdasági következményeinek kényszerű viselésével vesztes helyzetbe kényszerítette őket. Állították továbbá, hogy a kölcsönszerződésben a THM nincs feltüntetve, ezért az semmisség miatt érvénytelen. Véleményük szerint a bank tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, megtévesztette és félrevezette őket, ennek pedig nem lett semmilyen jogkövetkezménye.
- [27] Az indítványozók az EUB döntései alapján egy „fogyasztóvédelmi követelménylistát” is összeállítottak, amelyet azonban a Kúria figyelmen kívül hagyott. Visszatérően kifogásolták az indítványozók az alkotmányjogi panaszban, hogy a bíróságok nem vizsgálták meg részletesen valamennyi felhozott érvüket és állításukat. Kifejtették azon álláspontjukat is, hogy a kölcsönszerződést forintkölcsönnek kellett volna minősítenie a Kúriának, mind a hazai jogszabályok, mind az EUB döntései alapján. Ugyanakkor azzal is érveltek, hogy a Ft-ban fizetendő lakástakarékkal kombinált kölcsönszerződés konstrukciója hármassárfolyamkockázatot rejt magában, amelyet a bank nem ismertetett velük, és ezt a bíróságok sem tárták fel. Hasonlóan kifogásolhatónak tartották az indítványozók, hogy a „jelentős árfolyamkockázat” kifejezésből a „jelentős” szó értelmezési tartományát a bíróság nem határozta meg, szerintük ugyanis ez a szó részletes levezetés és viszonyítási alap hiányában nem világos, nem érthető. Ehelyett a banknak arról kellett volna tájékoztatni őket, hogy kizárólag meredeken növekvő árfolyammal kell számolniuk, ami a törlesztőrészletek összegét a sokszorosára növelheti, ezzel őket, mint fogyasztókat néhány hónap alatt ellehetetlenítheti, fizetéseképtelenné teheti.
- [28] Az alkotmányjogi panasz megállapította, hogy a Kúria – mivel nem vizsgálta a forint- és devizahitelek összehasonlításáról szóló különböző politikusi nyilatkozatokat – nem értette meg a devizahitel konstrukcióját, emiatt az ő perük egy jól felépített, elfogult koncepció per volt. Az indítványozók a kezelési költséget illetően különböző saját számításokat is bemutatnak, és azt szerették volna elérni, hogy ezek megerősítésére vagy megcáfolására a Kúria hívja fel a bankot. Ez azonban elmaradt, ami szintén azt jelzi, hogy a Kúria nem vizsgálta az indítványozók valamennyi állítását. Sérelmezték azt is, hogy a másodfokú eljárásban nem tudtak reagálni a bank állításaira, mert a másodfokú eljárást a bank teljesen „kihagyta”.

- [29] Az indítványozók idézték az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. Cikkét (Tisztességes tárgyaláshoz való jog), és azt állították, hogy a Kúria támadott döntése ezt is sérti. Ismétlődően kifogásolták, hogy számos, általuk megfogalmazott állításra a bíróság nem nyilatkozta a bankot, nem akarta a véleményeket ütköztetni. Végezetül sérelmezték azt is, hogy a felülvizsgálati eljárás után eljárási költséget és illetéket kell fizetniük; ezzel a „bíróságok azokat sújtják keményen, akik fellépnek a tisztességtelen bankokkal szemben”.
- [30] Az alkotmányjogi panasz IV. része különböző nyilatkozatokat tartalmaz.
- [31] Az alkotmányjogi panasz egyes részeiben az indítványozók megfogalmaztak továbbá 13 absztrakt „alkotmányjogi kérdést” és 6 „előzetes döntéshozatali kezdeményezést”. Kérték továbbá valamennyi korábbi alkotmányjogi panaszuk ismételt elbírálását.
- [32] 3.2. Az indítványozók 2023. október 11-én indítványkiegészítést nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Ebben az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként megjelölték a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogról rendelkező XXIV. cikket, továbbá utaltak az Európai Unió Alapjogi Chartájának a fogyasztók védelméről szóló 38. cikke sérelmére is.
- [33] Elmondták, hogy időközben kézhez kapták a Kúrián 2023. június 7-én megtartott tárgyalás jegyzőkönyvét, amelynek a vezetése kapcsán ugyancsak tisztességtelen eljárásban volt részük, mert a jegyzőkönyv nem tartalmazza részletesen a jogi képviselőjük mintegy 20 perc hosszúságú beszédét. Ennek alátámasztására az indítványozók terjedelmesen idéznek szó szerint a tárgyalásról általuk készített videófelvevételből; különösen azokat a részeket, amelyekben a jogi képviselőjük azt kifogásolta, hogy a bíróságok nem mentek végig részletesen a korábbi beadványokban említett valamennyi bizonyítékon, nem vették figyelembe a jelen ügy specialitásait, nem tulajdonítottak kellő jelentőséget a bank által 2007-ben az indítványozóknak átadott, a kölcsönszerződéssel járó terheket bemutató táblázatnak, fenntartások nélkül elfogadták a kockázatfeltárás megtörténtét, nem vizsgálták annak időpontját, nem követelték meg az indítványozók teljes körű tájékoztatását minden, a bank oldalán rendelkezésre álló „köteles tudásról” (ideértve a Budapesti Értéktőzsde Nyrt. 2004. évi tanulmányát, a Bankszövetség 2006. évi értékelését, valamint a kamatparitás elvét), nem vették figyelembe az EUB releváns esetjogát, nem tisztázták a „jelentős mérték” fogalmát, nem elemezték a kezelési költségért járó ellenszolgáltatást, nem állapították meg a 20 %-os késedelmi kamat indokolatlanságát, nem állapították meg a régi Hpt. szerinti érvénytelenséget, nem kérték számon a bankon a téves kamatszámítást, és nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy az indítványozók nem kérték a DH1. tv. szerinti jogvédelmet. Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria mindezen állításokat nem jegyzőkönyvezte, és ezekre az ítéletben sem reagált. A rendkívül fontos kérdések megvitatásának elmaradása sértette az indokolt bírói döntéshozatali jogot, „a bíróságok közrehatási elvét” és a „vizsgálati elvet”. A Kúria nemzetközi megállapodásokat is megsértett azzal, hogy az EUB döntéseit nem vette figyelembe.
- [34] Az indítványozók arról is említést tettek az indítványkiegészítésben, hogy a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon végrehajtás megszüntetése iránti pert indítottak az ellenük 2015. június 22-én elrendelt végrehajtási eljárás miatt, a bíróság pedig az eljárást 2018. január 19-én, a 2.P.XVIII.21.925/2017/11. számú végzéssel a jelen eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette. A végrehajtás megszüntetése iránt indított per azonban most – a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 2.P.21.353/2023/2-I. számú idéző végzése értelmében – folytatódni fog. Az indítványozók szerint a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság feladata lesz tisztázni azokat a kérdéseket, amelyekre a Kúria nem adott megfelelő választ; azonban sérti az észszerű időn belüli bírósági eljárás követelményét, hogy közel 6 évig fel volt függesztve egy ügy az egyik bíróságon pusztán azért, hogy egy másik bíróság egy másik ügyben döntsön.
- [35] Ezt követően az indítványozók hosszan idéztek az EUB 1978. március 9-i *Simmenthal*, C-106/77, ECLI:EU:C:1978:49 ítéletéből, valamint a 2016. április 5-i *Puligienca Facility Esco SpA kontra Airgest SpA*, C-689/13, ECLI:EU:C:2016:99 ítéletből, és arra a következtetésre jutottak, hogy azokkal ellentétben áll *dr. Szabó Marcel* alkotmánybírónak a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzéshez fűzött párhuzamos indokolása. Idézték továbbá több részt az Emberi Jogok Európai Bírósága „Kézikönyv a 6. Cikkről” című kiadványából is, és utaltak rá, hogy ügyükben a bíróság sok itt leírt visszaélést elkövetett.
- [36] 3.3. Az indítványozók 2023. október 31-én újabb elektronikus iratot küldtek az Alkotmánybíróságnak, amelyben megküldtek két döntést, melyek – álláspontjuk szerint – fontos alkotmánybírói elvárásokat, kúriai megállapításokat fogalmaznak meg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kapcsán. A két döntés a 3450/2023. (X. 25.) AB végzés és a Kúria Gfv.VI.30.204/2023/2. számú végzése. A 3450/2023. (X. 25.) AB végzés egy másik indítványozó CHF alapú kölcsönszerződése kapcsán, a hitelezői tájékoztatás állított jogszerűtlensége miatt indított peres eljárást követően előterjesztett alkotmányjogi panasz visszautasításáról szól. A visszautasítás oka az volt, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tartalmazott releváns indokolást, részben nem Alaptörvény-

ben biztosított jog sérelmére hivatkozott, részben bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközését állította (melynek vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre), fennmaradó részében pedig nem vetett fel alapvető alkotmányjogi kérdést, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. A Kúria megküldött végzése pedig egy – másik felek között zajló – lízingdíjtartozás megfizetése tárgyában folyó peres eljárást függesztett fel, hogy az EUB-nál előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv értelmezésével kapcsolatban. (Ebben az ügyben a jogvita abból adódott, hogy az alperes CHF alapú lízingszerződéssel meg kívánt vásárolni egy személygépkocsit, azonban fizetési késedelem miatt az ügy felperese azonnali hatállyal felmondta a szerződést. Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat tisztességtelensége miatt érvénytelennek mondta ki a szerződést, és kimondta, hogy az alperes korlátozottan köteles az árfolyamkockázat viselésére. A másodfokú bíróság az elsőfokú döntést helybenhagyta.)

- [37] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [38] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [39] 5. Az indítványozók – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete átvételének időpontjához képest – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozók alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozó jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük – mivel az alapeljárásban felperesek voltak – fennáll. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított joguk sérelmére hivatkoztak – megjelölve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint a XXIV. cikket –, továbbá a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették.
- [40] 6. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget.
- [41] 6.1. Megfelel az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem alábbi kritériumainak: Tartalmazza a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a XXVIII. cikk (1) bekezdése és a XXIV. cikk kapcsán azt, hogy a bíróságok tisztességtelenül, az indokolási kötelezettségüket megsértve jártak el az ügyükben, mivel számos, általuk fontosnak tartott hivatkozást nem vizsgáltak meg, illetve lényeges kérdésekben az övéktől eltérő jogértelmezést követtek]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést (a Kúria Gfv.VI.30.462/2022/8. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Nemzeti hitvallás egyes mondatai, M) cikk (2) bekezdés, R) cikk (1)–(3) bekezdések, XXIV. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, a 25. cikk (1)–(3) bekezdései, 28. cikk]; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [42] 6.2. Nem felel meg azonban az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti kritériumnak, amely szerint a kérelemnek egyértelműen meg kell jelölnie az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [43] Egyrészt azért nem felel meg az alkotmányjogi panasz ennek a befogadási feltételnek, mert az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit az indítványozók mindössze beidézték az indítvány, illetve az első indítványkiegészítés elején, de a megemlítésükön – és a bíróságok jogértelmezésének kritikáján – kívül azokat nem hozták összefüggésbe a támadott bírósági ítélettel, nem fejtették ki, hogy e jogaik sérelmét mi okozza – vagyis az Alkotmánybíróság által vizsgálható, konkrét, alkotmányjogilag releváns indokolást nem adtak elő {hasonlóan: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23]; 3556/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [24]; 3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [23]}. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Nemzeti hitvallás, az M) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (1)–(3) bekezdései, a 25. cikk (1)–(3) bekezdései, valamint a 28. cikk egyébként sem minő-

sülnek olyan, az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó rendelkezéseknek, amelyekre az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani {lásd pl. 3162/2013. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [21]; 3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [13]; 3241/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alaptörvény XXIV. cikke pedig a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot rögzíti, hatósági eljárásra ugyanakkor az indítványozók ügyében nem került sor.

- [44] Másrészt nem felel meg az alkotmányjogi panasz e befogadási feltételnek a következők miatt sem. Az indítvány igen terjedelmesen idéz különböző jogi dokumentumokból, szakmai tanulmányokból, értekezésekből, tananyagokból, kézikönyvekből, konferencia-előadásokból, gazdasági szakemberek és közéleti szereplők nyilatkozataiból, az EUB, az Alkotmánybíróság és a Kúria különböző döntéseiből, jogszabályokból, valamint az indítványozók saját korábbi perbeli nyilatkozataiból, a fellebbezésükből és a felülvizsgálati kérelmükből. Az ilyen módon összeállított indítványból – azt a tartalma szerint értékelve – az tűnik ki, hogy az indítványozók a mindhárom fokon egybehangzó bírói döntéseket hazugnak, megtévesztőnek és hiányosnak tartják. Nem fogadják el, sőt tagadják a Kúria (és az alsóbb fokú bíróságok) érvekkel, jogszabályi rendelkezésekkel és az EUB döntéseivel alátámasztott és megmagyarázott jogértelmezését a kölcsön összegéről, pénzneméről, a kamatmértékekről, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás jogszerűségéről és elégségességéről, a kezelési költségről, a THM feltüntetéséről, és általánosságban a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciójáról. Ezzel szemben – visszatérően megismételve – annak a saját meggyőződésüknek adtak hangot többször is, hogy a kölcsönszerződésben CHF-ben kifejezett összeget és a törlesztőrészleteket is a megkötés időpontjában irányadó árfolyamon át lehetett volna számítani Ft-ra, és ezt rögzíteni (a kamat mértékének változatlanul hagyásával), így kizárva az árfolyamkockázatot. Hiányolták továbbá, hogy a Kúria nem elemezte, és nem cáfolta vagy erősítette meg egyenként a fent említett hivatkozásait, valamint az indítványban is kifejtett közgazdaságtani elméleteket. Mindezen kifogásaik mellett fogalmazták meg az indítványozók további, absztrakt „alkotmányjogi kérdéseiket” és „előzetes döntéshozatali kezdeményezéseiket”.
- [45] Az Alkotmánybíróság már korábban is megállapította, hogy „a Kúriának címzett, anyagi vagy eljárásjogi szabályok megsértésére hivatkozó felülvizsgálati kérelem változatlan tartalommal történő benyújtása az Alkotmánybírósághoz jellemzően érdemi vizsgálat nélküli visszautasításra vezet, mert – a felülvizsgálati eljárás és az alkotmányjogi panasz-eljárás különbözőségéből adódóan – az ilyen tartalmú indítvány (vagy indítványi elem) alkotmányjogi panaszként tipikusan nem felel meg a befogadás Abtv.-ben írt formai és tartalmi követelményeinek, illetve a határozott kérelem kritériumainak.” {3252/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [24]} A mégoly terjedelmes, szerteágazó területekről összeválogatott szakmai anyagokat vegyítő beadvány sem helyettesítheti a támadott bírói döntésre irányuló, releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt. A Kúria és az alsóbb fokú bíróságok egybehangzó, megindokolt megállapításainak a tagadása, a bank tisztességtelennek tartott eljárásának a kifogásolása, a deviza alapú kölcsönszerződés jellegzetességeinek, valamint az árfolyamkockázatnak az eltérő értelmezése, közgazdaságtani elméletek ismeretének visszamenőleges számonkérése és a teljes bírósági eljárás sommás koncepció perré minősítése nem értékelhető – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti – indokolásnak arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [46] Az indítványozók második indítványkiegészítése vonatkozásában az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az – a két mellékletként megküldött döntés mellett – semmilyen a konkrét ügyre vonatkozó, alkotmányjogi indokolásként értékelhető, vagy a határozott kérelem egyéb törvényi kritériumainak megfelelő tartalmat nem hordoz.
- [47] 6.3. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja, nem tartozik ezért a hatáskörébe a konkrét ügytől elvonatkoztatott, általános, absztrakt alkotmányjogi, jogfilozófiai és jogdogmatikai kérdések tankönyvszerű kifejtése. Az indítvány azon eleme kapcsán, hogy az Alkotmánybíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az EUB-nél, az Alkotmánybíróság rámutat, hogy „[a]z indítványozó kizárólag az általa alaptörvény-ellenesnek vélt bírói ítélet megsemmisítését kezdeményezheti az Abtv. 27. §-a alapján lefolytatott eljárásban. Az Abtv. hivatkozott rendelkezése szerint azonban nem indítványozhatja előzetes döntéshozatali eljárás megindítását” {3165/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [48] 7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [49] Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmeként ismétlődően hangoztatták, hogy a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok nem ismertették kellő alaposággal a tényállást, illetve számos hivatkozásukra nem tértek ki részletesen döntéseik indokolásában. Megállapítható ezzel szemben, hogy a Kúria valamennyi, az indítványozók által

felvetett, és az ügy szempontjából releváns jogkérdésben – így többek között az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelem elutasításában, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás jogszerűségében, a kölcsönszerződés régi Hpt. szerinti értékelésében, a kezelési költséget és a késedelmi kamatot illetően – részletes magyarázatokkal, jogi érvekkel, magyar bírói gyakorlattal és az EUB esetjogával alátámasztott indokolást adott. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség azt a követelményt állítja a bíróságok eljárása elé, hogy döntésük indokairól az eljárási törvényeknek megfelelő részletességgel adjanak számot. Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” {3125/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [20]; 3369/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [31]}

- [50] Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy a Kúria az ügy érdeme vonatkozásában alkotmányjogi értelemben véve kellő részletességgel támasztotta alá döntésének jogi indokait. Önmagában az, hogy az indítványozók a bírói döntés indokolásának részletességét vitatják, illetve hiányosnak tartják, még nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség követelménye sérelmének kételyét. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványozók ezen kifogása kapcsán sem talált olyan körülményt, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [51] 8. Az indítványozók több kifogás kapcsán hivatkoztak az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Unió Alapjogi Chartája megsértésére is, idézve nemzetközi bírói fórumok különböző ítéleteit. Az Alkotmánybíróság emlékeztet, hogy az Alaptörvény 24. cikk f) pontja, valamint az Abtv. 32. §-a alapján csak a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatára terjed ki a hatásköre, és arra is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör indítványára; bírói döntések nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára azonban nincs hatásköre. {3472/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]}.
- [52] 9. Az indítványozók azt is kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy a korábban előterjesztett alkotmányjogi panaszait ismételten bírálja el. E panaszok közül azonban egyedül egy ügyben hozott az Alkotmánybíróság olyan tartalmú visszautasító végzést, amelynek indokolásában felhívta az indítványozók figyelmét arra, hogy az 1/2016. számú PJE határozatot támadó indítványukat az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján, a törvényben előírt határidő és a befogadási kritériumok betartásával, ismételten benyújthatják, ha ügyükben a bírósági eljárás lezárult. Az e végzésben hivatkozott bírósági eljárás azonban nem a jelen ügyben támadott kúriai döntéssel lezárt eljárás, hanem az indítványozók által az indítványkiegészítésben is említett végrehajtás megszüntetése iránti per, amely még nem zárult le. Minden egyéb esetben az Alkotmánybíróság által már elbírált alkotmányjogi panaszok ismételt elbírálására törvényes lehetőség nincs; figyelemmel az Abtv. 39. § (2) bekezdésére is, amelynek értelmében az Alkotmánybíróság döntései – ideértve az egyesbíróként meghozott végzéseket is – ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [53] 10. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, a 29. §-ban, a 32. §-ban és a 39. § (2) bekezdésében foglaltakra, visszautasította, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján.

Budapest, 2023. december 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1813/2023.